

A Fővárosi Ítéltábla felperes neve (felperes címe) felperesnek, dr. Karas Monika ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, sajtó-helyreigazítás iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2012. szeptember 4. napján meghozott, 33.P.22.746/2012/7. számú ítélete ellen az alperes részéről 8. és 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

i t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy külön felhívásra fizessen meg a Magyar Államnak 48.000 (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy általa sugárzott ... című műsorban, illetőleg annak ismételéseiben 8 napon belül hozza nyilvánosságra az alábbi közleményt:

„Helyreigazítás: A ... című műsor ...-i számában valótlanul híreszteltük, hogy az ... elnevezésű hálózatban az egészségügyi ellátást nyújtó hullagyárat üzemeltetett, melynek során többeket az alkalmazottai halálba segítettek, vagy megöltek a profit fokozása érdekében.

Valótlanul állítottuk, hogy bárkitől elvették volna a neki szükséges gyógyszert.

Valótlanul állítottuk továbbá, hogy az egészségügyi ellátó hetekig magára hagyta, nem ápolta a betegeket, hogy nem biztosította részükre a szükséges gyógyszereket, hogy valaki azért halt meg, mert elesett, és szándékosan megtagadták tőle a segítséget, továbbá hogy bárki a nem megfelelő táplálás miatt megfulladt volna."

Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül bruttó 50.000 forint perköltséget.

Felhívta az alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 36.000 forint kereseti illetéket.

Az elsőfokú bíróság ítéletében ismertette a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 342. § (1) és (2) bekezdéseit, 343. § (1) bekezdését, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 4. § (1) bekezdését, 5. § (1), (2) bekezdéseit, 79. §-át, az Alaptörvény IX. cikk (1)-(3) bekezdéseit, a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 4. § (1)-(3) bekezdéseit, 10. §-át, 12. § (1), (2)

bekezdéseit, a PK 12., 13., 14., 15. számú állásfoglalásait, az Alkotmánybíróság 30/1992. (V. 26.) AB és 36/1994. (VI. 24.) AB határozatait.

Az alperesi védekezés alapján az elsőfokú bíróság elsősorban abban foglalt állást, hogy felperest megilleti-e a perindítás joga, tekintettel arra, hogy az alperesi műsorszámban név szerint megjelölésre nem került. Az elsőfokú bíróság ezzel összefüggésben azt vizsgálta, hogy a felperes a kérdéses műsorszámból felismerhető és azonosítható-e. A körülmények és a csatolt bizonyítékok alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felperesi társaság annak ellenére, hogy kifejezetten nem került megemlítésre, de személye egy bizonyos kör számára bizonyosan egyértelműen beazonosíthatóvá vált. Nem osztotta azt az alperesi álláspontot, mely szerint a nézők esetleg kizárólag a felperesi cégcsoportot azonosíthatták be, mert legalább egy szűkebb kör számára a felperes egyedileg felismerhető volt.

Kitért arra, hogy a felperes által csatolt egészségügyi szolgáltatási szerződések alapján az is megállapíthatóvá vált, miszerint a műsorszám által érintett és kifogásolt esetekben az egészségügyi szolgáltatás lényegét (étkeztetés, gyógyszerelés, ápolás, orvosi ellátás) a felperes által nyújtott egészségügyi szolgáltatás részét képezik. Annak nem tulajdonított külön jelentőséget, hogy az orvos, vagy a nővér nem a felperes közvetlen alkalmazásában állt. Mindezekre tekintettel úgy foglalt állást, hogy a felperest megillette az adott ügyben a perindítás joga.

Szintén az alperesi védekezésre tekintettel vizsgálta azt, hogy a PK 14. számú állásfoglalásban foglaltak alkalmazásának helye lehet-e a felek viszonylatában. Ennek alapján ugyanis az alperes mentesülne a sajtó-helyreigazítási eljárásban a valóság bizonyításának kötelezettsége alól, mert olyan hírről számolt be, amelyben büntetőeljárás folyik, figyelemmel az alperes alkalmazásában álló személy által tett feljelentésre.

Kiemelte, hogy ez a mentesség a sajtót csak abban az esetben illetheti meg, ha az eljárásról tárgyilagosan számolt be és a tájékoztatás a valóságnak megfelelő. Kifejtette, hogy önmagában az a körülmény, hogy a sajtó valamely folyamatban lévő eljárásról számol be, még nem jelent korlátlan mentesülést a valóság bizonyításának kötelezettsége alól, mivel az állásfoglalás a valóságnak megfelelést, mint minőségi követelményt is feltételül szabja.

A büntetőeljárás állásának megfelelően értékelte azt, hogy a feljelentés csak a feljelentő információit, álláspontját tükrözi abban, miszerint a feljelentésben feltárt cselekmények akár büntetőjogi relevanciával is rendelkezhetnek.

Álláspontja szerint - figyelemmel a Ptk. 4. § (1) bekezdésében foglaltakra - abban az esetben, ha a büntetőeljárás éppen csak megindult és a feljelentő személye azonos az arról beszámoló médiummal, különös gondossággal kell eljárni a sajtószervnek és megfelelő önmérsékletet kell tanúsítania az ilyen korai szakaszban lévő eljárásról szóló, kizárólag a saját információkon alapuló beszámoló közlésének során. A joggal való visszaélés tilalmába is ütközik a sajtó olyan magatartása, ami kizárólag azt célozza, hogy mentesüljön az öt terhelő bizonyítási kötelezettség alól. Mindezek figyelembevételével álláspontja szerint az alperes csak akkor mentesülhetett volna a sajtó-helyreigazítási kötelezettség alól, ha bizonyítani tudja, hogy a műsorban szereplő tényállítások valóságok.

Az alperes alapvetően azon két személy nyilatkozataira hivatkozott, akik előadásán az alperesi műsorszám alapult. A személyekkel kapcsolatosan a felperes egyrészről arra hivatkozott, hogy egyikük korábbi nyilatkozatait visszavonta, másikuk pedig pszichés megbetegedése folytán került elbocsátásra az intézményből. Ezek a körülmények a nyilatkozók szavahihetőségét eleve megkérdőjelezték. A felperes bár indítványozta a két személy tanúkénti meghallgatását, őket azonban előállítani nem tudta. Az alperes sem tudta csatolni a kérdéses műsorszámot készítő riporter, ... feljelentését.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes alapos kétséget támasztott a műsorszámban nyilatkozó személyek előadásaival szemben, és az alperes is sikertelen bizonyítási indítványt tett e személyek meghallgatására. Ilyen körülmények között úgy ítélte meg, hogy a riportban elhangzott nyilatkozatok nem elegendőek a tényállítások valóságtartalmának bizonyítására.

Mivel az alperes bizonyítása sikertelennek mutatkozott, ezt a körülményt az elsőfokú bíróság az alperes terhére értékelte, és arra a következtetésre jutott, hogy a felperes által sérelmezett közlések ellenbizonyítás hiányában valótlank, és ezért helyreigazítást rendelt el azokkal kapcsolatban.

Mellőzte az elsőfokú bíróság az alperes azon bizonyítási indítványát, hogy szerezz be a nyomozó hatóságtól a ... által tett feljelentést. Ezt azzal indokolta, hogy ez a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen, mert a felperes sem vitatta, hogy a műsor elkészítése idején a kérdéses feljelentés már létezett. A felek ellentétes álláspontja alapján bírói mérlegelés körébe tartozó kérdés az, hogy a feljelentés ténye mentesíti-e az alperest a valóság bizonyításának kötelezettsége alól. Másrészt az alperes csak a második tárgyalási határnapon terjesztette elő ilyen tartalmú bizonyítási indítványát, holott ezt megelőzően jelentős idő állt rendelkezésére az indítványok megtételére.

Mellőzte továbbá az alperes által hivatkozott tanúk meghallgatását is, mivel az alperes ezen tanúkat a második tárgyalási határnapra sem állította elő, és egy ismételt tárgyaláshalasztás a per elhúzódásához vezetett volna.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes nyújtott be fellebbezést, melyben kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperes keresetének teljes elutasítását.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást részlegesen tárta fel, és az általa megállapított tényeket és adatokat nem értékelte megfelelően, az okszerűtlen mérlegeléssel kialakított jogi következtetés pedig nem helytálló, ezért az ítélete megalapozatlan.

Hivatkozott arra, hogy a kérdéses adás sugárzásának időpontjában a feljelentés ténylegesen a nyomozó hatóságnál volt, melynek tartalma lényegileg megegyezett a műsorban foglaltakkal. Ezt a tényt az elsőfokú bíróságnak irányadónak kellett volna tekinteni, figyelemmel a PK 14. számú állásfoglalásban foglaltakra, mely szerint a sajtószervet nem terheli a valóság bizonyításának kötelezettsége olyan eljárásokról való tudósítás tartalma tekintetében, melynek elbírálása más hatóság, bíróság hatáskörébe tartozik. Kifejtette, hogy az adott pillanatban megismerhető adatoknak teljes mértékben megfelelő módon tudósított, mert a műsor nyilvánosságra kerülése idején az aktuálisan megismert adatok szerint a feljelentés megtörtént és a nyomozó hatóság a feljelentés elutasításáról csak a későbbiekben küldött értesítést. Az a tény, hogy az adás idején a feljelentést megtették és az eljárás folyamatban volt a nyomozó hatóság előtt az alperes valóság bizonyítására irányuló kötelezettségét megszüntette. Megjegyezte, hogy a feljelentés elutasításáról szóló értesítés tartalma is az volt, hogy a feljelentésben szereplő időszakot érintően valóban történtek bűncselekmények és rendőri intézkedést szükségessé tevő esetek. Ezekben pedig eljárást indítottak és intézkedéseket foganatosítottak. A rendőrhatalóság ezért tényként kezelte azt, hogy a felperesi intézményben történtek bűncselekmények, és ez alapján intézkedések is szükségessé váltak. Ilyen körülmények között a műsorszámban nyilatkozó személyek által elmondottak megfelelő valóságállapal bírtak, ezért téves az az elsőfokú bírósági következtetés, hogy a sérelmezett események valótlank lennének. Annak nincs jelentősége, hogy a valós eseményeket büntetőjogilag a nyomozó hatóság miként értékelte.

Arra az esetre, ha a másodfokú bíróság az érvelését nem tartaná elfogadhatónak, hivatkozott arra, hogy kifogásolható az elsőfokú bíróság által megállapított helyreigazítás szövegének tartalma is. Ez egyrészt felesleges ismétlést tartalmaz, egyrészt a gyógszerezzéssel kapcsolatos állítások, illetve az

emberöléssel kapcsolatos közlések tekintetében. Ez álláspontja szerint szükségtelen, mert kizárólag azt szolgálja, hogy a helyreigazítás szövege minél hosszabb legyen, ugyanakkor a nézők általi megértést jelentősen gátolja. Kitért arra is, hogy az elsőfokú bíróság túlterjeszkedett a felperes kereseti kérelmén a valótlanosság megállapítása körében. Az eredeti kereseti kérelem ugyanis nem azt sérelmezte, hogy a riportműsor valótlanul állította, hogy valakitől a szükséges gyógyszert elvették volna, hanem kifejezetten úgy fogalmazott, hogy azt a valós tény, mely szerint egyes azonos hatóanyagú más gyógyszert ajánlottak, abban a hamis színben tüntette fel az alperes, mintha ez a betegek életének megrövidítése céljából történt volna. Az elsőfokú bíróság ebben a tekintetben olyan szöveget állapított meg, melyet a felperes a keresetében nem kért. Egyrészt a felperes nem állította, hogy a gyógyszereket elvették volna, másrészt pedig az alperes az átgyógyszerezésről tudósított. Az elsőfokú bíróság kizárólag a kereseti kérelem és az ellenkérelem keretei között állapíthatta volna meg a helyreigazítást, ebben a tekintetben azonban ezen nyilatkozatoktól eltért.

A fellebbezés nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla teljes egészében egyetértett az elsőfokú bíróság állásfoglalásával, ezért határozatát a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

Az Smtv. 12. § (1) bekezdése alapján, ha valakiről bármely médiatartalomban valótlan tény állítanak, híresztelnek, vagy vele kapcsolatban való tényeket hamis színben tüntetnek fel, követelheti olyan helyreigazító közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlés mely tényállítását valótlan, illetve megalapozatlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben, és ehhez képest melyek a való tények.

Elsősorban arra mutat rá a másodfokú bíróság a fellebbezésben foglaltak alapján, hogy a felperes által sérelmezett állítások kiemelt tárgyi súlyúak, és azoknak a felperesre vonatkoztatott közlése rendkívüli körülményt igényelt, mivel nyilvánvalóan az alperes is számolhatott azzal, hogy állításait igazolnia kell. Jelentősége volt annak a ténynek, hogy az alperes munkavállalójának feljelentése nyomán büntetőeljárás indult a műsor által érintett eseményekkel kapcsolatban.

A sajtó-helyreigazítási perben irányadó bizonyítási szabályokat fogalmazta meg gyakorlati szempontból a Legfelsőbb Bíróság PK 14. számú állásfoglalása. Ennek II. pontja szerint, nincs helye sajtó-helyreigazításnak, ha a sajtószerző valamely büntetőeljárás jogerős befejezése előtt a valóságnak megfelelően tájékoztatta olvasóit a vádirat tartalmáról, a nyilvános tárgyalásról, vagy a nem jogerős büntetőbírói ítéletről. A bírósági joggyakorlat ezt a rendelkezést kiterjesztően értelmezi, egyrészt a büntetőeljárás kívüli egyéb hivatalos eljárások szempontjait figyelembe véve, másrészt a büntetőeljárás valamennyi szakaszáról való megfelelő beszámoló esetére alkalmazza.

Jelen esetben az alperesi előadásra tekintettel azt kellett figyelembe venni, hogy a sérelmezett műsorszámmal azonos tartalmú feljelentés ténye bizonyítás alóli mentességet eredményez-e a sajtószerző oldalán. A perben tárgyalta esetben a műsorszám bevezető szövegében és a záró részében egyaránt szerepelt, hogy az adott ügyben feljelentés történt. Az alperes azonban nem csak és kizárólag arról számolt be, hogy milyen tartalmú feljelentést tett a hatóságnál, hanem képek, riporteri kérdések és arra különböző személyek által adott válaszok egységeként értelmezhető, tényfeltáró jellegű műsorszámot szerkesztett, ténylegesen megtörtént eseményként utalt a visszaesésekre. Ez semmiképpen nem esik egybe a PK 14. számú állásfoglalás idézett, gyakorlati jelentőségű bizonyítási szabályával, illetve annak bírói gyakorlat által kiterjesztett értelmezésével. Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság a jóhiszeműség és tisztesség Ptk. 4. § (1) bekezdésében foglalt jogszabályi elvárására a tudósítás tartalmával és a

feljelentés tényének összefüggéseire utalva. Mindezekre tekintettel önmagában a feljelentés ténye nem mentesítette az alperest a megfelelő valóságbizonyítás kötelezettsége alól. Egyéb elfogadható bizonyíték hiányában az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg azt, hogy az alperes valótlan állításokat és valótlan híreszteléseket tett, és ennek eredményeként helyes volt a sajtó-helyreigazítás elrendelése is.

A helyreigazítás szövege valóban két szempontból is érintette a gyógyszerelés hiányának kérdését, ez azonban igazodott a sérelmezett közlések tartalmához, ezért nem volt szükségtelen ismétlés. A gyógyszerek elvétele és biztosításának hiánya két különböző magatartás, és a felperes mindkettőt kifogásolta keresetében. Az elsőfokú bíróság a helyreigazítás szövegét alapvetően a felperes által sérelmezett, a műsorszámban elhangzott közlésekhez igazította a PK 15. számú állásfoglalásban szabályozottak szerint, mely semmiképpen sem jelenthet a kereseten való túlterjeszkedést. A másodfokú bíróság nem látta szükségesnek a megállapított közlemény eltérő megfogalmazását.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért köteles viselni a le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint.

Tekintettel arra, hogy a másodfokú eljárás idején a felperesi jogi képviselet megszűnt és írásbeli ellenkérelem benyújtása korábban sem történt, a másodfokú bíróság másodfokú perköltséget a felperes részére nem ítelt meg.

Budapest, 2013. január 24.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

. Kisbán Tamás s.k.. Hercsik Zita s.k.
előadó bíró bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő